

Energiselskap slipper å følge offentlighetsloven

Kommunal Rapport 26.03.2021

Bergen tingrett konkluderte med at energiselskapet BKK er underlagt offentlighetsloven. Oslo tingrett kom til motsatt resultat for Trønder Energi AS.

– Trønder Energi er naturligvis fornøyd med å ha fått medhold, sier advokat Kaare Andreas Shetelig, som representerte Trønder Energi AS i retten.

Usikkert om staten anker

I fjor avsto kraftselskapet Trønder Energi AS innsyn i et av selskapets dokumenter. Kraftselskapet mente at virksomheten ikke er omfattet av offentlighetsloven. I april bestemte statsforvalteren i Trøndelag at Trønder Energi AS er omfattet av offentlighetsloven. Da stevnet kraftselskapet staten.

I slutten av februar kom Oslo tingrett til at energiselskapet *ikke* er omfattet av offentlighetsloven.

«Tingretten har ikke vært i tvil om at Trønder Energi AS som morselskap selv driver næring på samme vilkår som og i direkte konkurranse med private. At Trønder Energi derfor ikke er omfattet av loven, er i samsvar med lovgivers klare og uttalte forutsetninger», heter det i dommen.

– Vi har ikke tatt stilling til om dommen skal ankes. Utover det har jeg ingen kommentar, sier regjeringsadvokat Sture Nilsson til Kommunal Rapport.

Ankefristen går ut rett etter påske.

Ordinær forretningsdrift

Trønder Energi er et aksjeselskap som eies av 18 kommuner i Trøndelag og KLP. Virksomheten er offentlig eid, og retten peker på at selskapet dermed i utgangspunktet skal være omfattet av offentlighetsloven.

I offentlighetslovens paragraf 2 gis det et unntak fra loven for «*rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private*».

«Partene synes også å være enige om hvordan vilkåret «hovudsakleg» skal forstås; at mer enn halvparten av den virksomheten selskapet driver må være konkurranseutsatt og drives på samme vilkår som private. Det er slik retten oppfatter det heller ikke bestridt at virksomheten drives på samme vilkår som private», heter det i dommen.

– *Hvorfor er det så viktig for trønder Energi AS å slippe å være underlagt offentlighetsloven?*

– Som lovgiver uttrykkelig uttalte da loven ble vedtatt, er det nødvendig for å ivareta bedrifter hvor det offentlige er eier og driver med ordinær forretningsdrift. Dommen bekrefter likebehandling mellom Trønder Energi og deres konkurrenter, som er private og helkommersielle, sier Shetelig.

Legger ikke vekt på dom i Bergen

Retten peker på at partene er uenige om hvordan vilkåret «*direkte konkurranse*» skal forstås. I sine rettskilder viser retten til både til Stortingsmelding 1997–98, som resulterte i en NOU i 2003, og forarbeidene til ny offentlighetslov i 2004–2005.

I november i fjor konkluderte Bergen tingrett med at energiselskapet BKK er omfattet av offentlighetsloven i en tilsvarende rettssak. Denne dommen er anket, og Oslo tingrett legger derfor ikke vekt på denne dommen.

Advokaten til Trønder Energi ønsker heller ikke å kommentere denne dommen.

Oslo tingrett legger særlig vekt på hva juridisk direktør i Trønder Energi AS har uttalt om saken i retten.

«Trønder Energi AS driver i dag utelukkende kommersiell virksomhet», skriver retten.

Vektlegger integrasjon

I dommen vises det til at Trønder Energi AS har tre større datterselskap og flere mindre. Konsernet går totalt 189 ansatte, der bare to er ansatt i Trønder Energi AS. Retten peker på at det er i styret til Trønder Energi AS alle sentrale beslutninger for konsernet fattes.

«Retten legger vekt på dette forholdet, fordi det reflekterer integrasjonen mellom morselskapet og datterselskapene i konsernet», heter det i dommen.

I dommen legges det videre til grunn av morselskapet spiller en svært aktiv rolle i videreutviklingen av datterselskapene.

«Retten legger til grunn at Trønder Energi AS ikke driver noen form for myndighetsutøvelse eller monopolvirksomhet, kun kommersiell virksomhet», skriver retten.

Uenig med statsforvalteren

Dommerne konkluderer med at næringen til Trønder Energi AS er utsatt for direkte konkurranse fra private. Etter rettens syn taler dette for at unntaket i offentlighetsloven gjør seg gjeldende.

«Gitt formålet med unntaket, gir det dårlig mening å trekke skarpe skiller mellom det som skal anses å være morselskapets virksomhet og virksomheten til det enkelte datterselskap når hele konsernets virksomhet er så sammenvevd», står det i dommen.

Statsforvalteren i Trøndelag kom fram til at ingen deler av næringen til Trønder Energi AS drives i direkte konkurranse med private aktører. Det er Oslo tingrett ikke enig i.

«Holdt opp mot det som er sagt i forarbeidene, gir det etter rettens oppfatning dårlig mening å vurdere konkurransesituasjonen til morselskapet annerledes enn konkurransesituasjonen og hovedmarkedet til datterselskapene når virksomhetene er så integrert i hverandre som her», skriver retten.